

LIETUVOS RESPUBLIKOS ŽEMĖS ŪKIO MINISTRAS

ĮSAKYMAS

DĖL LIETUVOS KAIMO PLĖTROS 2014–2020 METŲ PROGRAMOS PRIEMONĖS „ŪKIO IR VERSLO PLĖTRA“ VEIKLOS SRITIES „PARAMA SMULKIESIEMS ŪKIAMS“ ĮGYVENDINIMO TAIKYLIŲ, TAIKOMŲ NUO 2019 METŲ, PATVIRTINIMO

2019 m. vasario 7 d. Nr. 3D-69

Vilnius

Vadovaudamasis Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerijos nuostatų, patvirtintų Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1998 m. rugsėjo 15 d. nutarimu Nr. 1120 „Dėl Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerijos nuostatų patvirtinimo“, 8 punktu, 9.1, 9.2 ir 9.10 papunkčiais ir Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2014 m. liepos 22 d. nutarimu Nr. 722 „Dėl valstybės institucijų ir įstaigų, savivaldybių ir kitų juridinių asmenų, atsakingų už Lietuvos kaimo plėtros 2014–2020 metų programos įgyvendinimą, paskyrimo“,

t v i r t i n u Lietuvos kaimo plėtros 2014–2020 metų programos priemonės „Ūkio ir verslo plėtra“ veiklos srities „Parama smulkiesiems ūkiams“ įgyvendinimo taisykles, taikomas nuo 2019 metų (pridedama).

Žemės ūkio ministras

Giedrius Surplys

PATVIRTINTA
Lietuvos Respublikos žemės ūkio
ministro
2019 m. vasario 7 d. įsakymu Nr. 3D-69

**LIETUVOS KAIMO PLĖTROS 2014–2020 METŲ PROGRAMOS PRIEMONĖS
„ŪKIO IR VERSLO PLĖTRA“ VEIKLOS SRITIES „PARAMA SMULKIESIEMS
ŪKIAMS“ ĮGYVENDINIMO TAISYKLĖS, TAIKOMOS NUO 2019 METŲ**

**I SKYRIUS
BENDROSIOS NUOSTATOS**

1. Lietuvos kaimo plėtros 2014–2020 metų programos (toliau – Programa) priemonės „Ūkio ir verslo plėtra“ veiklos srities „Parama smulkiesiems ūkiams“ įgyvendinimo taisyklės, taikomos nuo 2019 metų (toliau – Taisyklės), parengtos vadovaujantis 2013 m. gruodžio 17 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (EB) Nr. 1305/2013 dėl paramos kaimo plėtrai, teikiamos Europos žemės ūkio fondo kaimo plėtrai (EŽŪFKP) lėšomis, kuriuo panaikinamas reglamentas (EB) 1698/2005 (OL 2013 L 347, p. 487), su paskutiniais pakeitimais, padarytais 2018 m. lapkričio 9 d. Komisijos deleguotuoju reglamentu (ES) Nr. 2019/71 (OL 2019 L 16, p. 1), 2014 m. liepos 17 d. Komisijos įgyvendinimo reglamentu (ES) Nr. 808/2014, kuriuo nustatomos Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) Nr. 1305/2013 dėl paramos kaimo plėtrai, teikiamos Europos žemės ūkio fondo kaimo plėtrai (EŽŪFKP) lėšomis, taikymo taisyklės (OL 2014 L 227, p. 18), su paskutiniais pakeitimais, padarytais 2018 m. liepos 30 d. Komisijos įgyvendinimo reglamentu (ES) 2018/1077 (OL 2018 L 194, p. 44), 2014 m. kovo 11 d. Komisijos deleguotuoju reglamentu (ES) Nr. 807/2014, kuriuo papildomas Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 1305/2013 dėl paramos kaimo plėtrai, teikiamos Europos žemės ūkio fondo kaimo plėtrai (EŽŪFKP) lėšomis, ir nustatomos pereinamojo laikotarpio nuostatos (OL 2014 L 227, p. 1), su paskutiniais pakeitimais, padarytais 2018 m. spalio 30 d. Komisijos deleguotuoju reglamentu (ES) 2019/94 (OL 2019 L 19, p. 5), 2013 m. gruodžio 17 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (ES) Nr. 1303/2013, kuriuo nustatomos Europos regioninės plėtros fondai, Europos socialiniam fondui, Sanglaudos fondui, Europos žemės ūkio fondui kaimo plėtrai ir Europos jūros reikalų ir žuvininkystės fondui bendros nuostatos ir Europos regioninės plėtros fondai, Europos socialiniam fondui, Sanglaudos fondui ir Europos jūros reikalų ir žuvininkystės fondui taikytinos bendrosios nuostatos ir panaikinamas Tarybos reglamentas (EB) Nr. 1083/2006 (OL 2013 L 347, p. 320), su paskutiniais pakeitimais, padarytais 2018 m. lapkričio 14 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (ES) 2018/1719 (OL 2018 L 291, p. 5), Lietuvos kaimo plėtros 2014–2020 metų programa, patvirtinta 2015 m. vasario 13 d. Europos Komisijos sprendimu Nr. C(2015)842, bei atsižvelgiant į Lietuvos kaimo plėtros

2014–2020 metų programos administravimo taisyklės, patvirtintas Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2014 m. rugpjūčio 26 d. įsakymu Nr. 3D-507 „Dėl Lietuvos kaimo plėtros 2014–2020 metų programos administravimo taisyklių patvirtinimo“ (toliau – Administravimo taisyklės).

2. Šios taisyklės nustato paramos teikimo ir administravimo tvarką pagal Programos priemonės „Ūkio ir verslo plėtra“ veiklos sritį „Parama smulkiesiems ūkiams“ (toliau – priemonės veiklos sritis). Taisyklės taikomos pareiškėjams, rengiantiems ir teikiantiems paramos paraiškas, paramos gavėjams, įgyvendinantiems projektus, kuriems skirta parama pagal priemonės veiklos sritį, taip pat institucijoms, atliekančioms paramos paraiškų vertinimą, atranką ir projektų įgyvendinimo priežiūrą. Paramos teikimo ir administravimo tvarka, kurios nereglamentuoja Taisyklės, nustatyta Administravimo taisyklėse.

II SKYRIUS SUTRUMPINIMAI IR SĄVOKOS

3. Taisyklėse vartojami sutrumpinimai:

3.1. **Agentūra** – Nacionalinė mokėjimo agentūra prie Žemės ūkio ministerijos.

3.2. **Ministerija** – Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerija.

4. Taisyklėse vartojamos sąvokos:

4.1. **Mišrusis ūkis** – ūkis, kurio pajamos, įgyvendinus verslo planą, gaunamos iš daugiau nei vieno žemės ūkio sektoriaus.

4.2. **Paramos teikimo laikotarpis** – ne ilgesnis kaip 5 metų laikotarpis nuo sprendimo skirti paramą priėmimo iki galutinio lėšų išmokėjimo dienos, kuri negali būti vėlesnė kaip 2023 m. gruodžio 31 d.

4.3. **Produkcijos standartine verte išreikštas žemės ūkio valdos ekonominis dydis** – piniginiiais vienetais išreikštas rodiklis, kuriuo apibūdinamas žemės ūkio valdos dydis ir kuris yra lygus valdos visos produkcijos standartinės vertės ir valdos pajamų, gautų už paslaugas žemės ūkiui, sumai.

4.4. **Specializuotas ūkis** – ūkis, kurio pajamos iš kurio nors žemės ūkio sektoriaus, įgyvendinus verslo planą, sudaro daugiau kaip 50 proc. visų ūkio veiklos pajamų.

4.5. **Verslo planas** – dokumentas, kuriame techniniu, finansiniu, ekonominiu, socialiniu ir aplinkosaugos atžvilgiu pagrindžiami investavimo tikslai, nurodomi projekte numatyti investicijoms atlikti reikalingi ištekliai ir terminai.

4.6. **Verslo plano įgyvendinimo laikotarpis** – verslo planui įgyvendinti skirtas ne ilgesnis kaip 4 metų laikotarpis nuo rašytinio pranešimo Agentūrai apie verslo plano įgyvendinimo pradžią iki verslo plane nurodytų rodiklių pasiekimo, kurio pabaiga sutampa su finansinių metų pabaiga, ir kurio pabaiga ne vėlesnė kaip 2022 m. gruodžio 31 d.

4.7. **Verslo plano įgyvendinimo pradžia** – data, kai paramos gavėjas, pradėdamas įgyvendinti verslo planą, raštu apie tai informuoja Agentūrą.

4.8. **Žemės ūkio ministerijos informacinė sistema** (toliau – ŽŪMIS) – prie ministerijos valdymo srities priskirtų institucijų ir įstaigų teikiamų paslaugų informacinė sistema.

4.9. **Žemės ūkio valda** (toliau – valda) – žemės ūkio veiklos ar alternatyviosios veiklos subjekto plėtojamos žemės ūkio veiklos ir (arba) alternatyviosios veiklos gamybos vienetų visuma, susijusi bendrais teisiniais, techniniais ir ekonominiais santykiais.

4.10. **Žemės ūkio veikla** – veikla, apimanti žemės ūkio produktų gamybą, savos gamybos žemės ūkio produktų perdirbimą ir iš jų pagamintų maisto ar ne maisto produktų realizavimą, pripažinto žemės ūkio kooperatyvo iš savo narių jų ūkiuose pagamintų ar išaugintų žemės ūkio produktų supirkimą ir realizavimą, iš savo narių supirktų žemės ūkio produktų perdirbimą ir iš jų pagamintų maisto ir ne maisto produktų realizavimą ir (arba) geros agrarinės ir aplinkosauginės žemės būklės palaikymą.

5. Kitos Taisyklėse vartojamos sąvokos apibrėžtos Programoje, Administravimo taisyklėse, Lietuvos Respublikos žemės ūkio, maisto ūkio ir kaimo plėtros įstatyme.

III SKYRIUS PRIORITETAI, TIKSLINĖS SRITYS IR KOMPLEKSINIAI TIKSLAI

6. Prioritetas – visuose regionuose didinti visų žemės ūkio veiklų gyvybingumą ir konkurencingumą, taip pat skatinti inovacines ūkių technologijas.

7. Tikslinė sritis – efektyvesnis ūkininkavimas modernizuojant ūkius, užsiimant prekyne gamyba bei konkuruojant rinkoje, didinant smulkiųjų ūkių ekonominį gyvybingumą.

8. Kompleksiniai tikslai:

8.1. inovacijų kūrimas, diegimas ir sklaida;

8.2. aplinkos išsaugojimas ir tvari plėtra;

8.3. klimato kaitos švelninimas.

IV SKYRIUS REMIAMA VEIKLA

9. Pagal priemonės veiklos sritį remiama tokia veikla: žemės ūkio produktų gamyba, žemės ūkio produktų (pagamintų (išaugintų) valdoje) perdirbimas ir tiekimas rinkai.

V SKYRIUS GALIMI PAREIŠKĖJAI

10. Pareiškėjai gali būti fiziniai asmenys, užsiimantys žemės ūkio veikla ir iki paramos paraiškos pateikimo dienos įregistravę savo vardu valdą (kaip valdos valdytojai) ir ūkininko ūkį teisės aktų nustatyta tvarka.

11. Paramos besikreipiantys asmenys turi būti ne jaunesni kaip 18 metų amžiaus.

12. Paramos paraiškos, kurias teikia pareiškėjas kartu su partneriais, nepriimamos.

13. Jei pareiškėjas mirė, buvo paskelbtas mirusiu, pripažintas neveiksniu ar ribotai veiksniu arba nežinia kur esančiu po paramos paraiškos pateikimo, paramos paraiška išregistruojama. Tuo atveju, jei paramos gavėjas mirė, buvo paskelbtas mirusiu, pripažintas neveiksniu ar ribotai veiksniu arba nežinia kur esančiu po sprendimo skirti paramą priėmimo ir nekilnojamas turtas (statinys), į kurį investuojama, priklauso pareiškėjo sutuoktiniui arba pareiškėjui ir jo sutuoktiniui nuosavybės teise, arba pareiškėjui bendrosios dalinės nuosavybės teise, paramos paraiška gali būti išregistruojama tik gavus sutuoktinio sutikimą. Jei sutuoktinis nesutinka su paramos paraiškos išregistravimu, jis paramos gavėjo įsipareigojimus galėtų perimti ir tęsti veiklą tik su sąlyga, jei jis atitiks Administravimo taisyklėse nustatytas sąlygas dėl įsipareigojimų ar teisių perleidimo.

14. Paramos gavėjo įsipareigojimų arba teisių, susijusių su parama, perleidimas ar perėmimas atliekamas Administravimo taisyklėse nustatyta tvarka.

VI SKYRIUS TINKAMUMO GAUTI PARAMĄ SĄLYGOS IR REIKALAVIMAI

15. Paramos paraiškos tinkamumas gauti paramą vertinamas pagal paramos paraiškos pateikimo dieną pareiškėjo pateiktus ir atitinkamais dokumentais pagrįstus duomenis, viešuosiuose registruose esančius duomenis, taip pat pagal dokumentus ir informaciją, gautą iš pareiškėjo po Agentūros paklausimo (-ų). Jei šie duomenys skiriasi nuo viešuosiuose registruose esančių duomenų, vadovaujamosi registrų duomenimis.

16. Pareiškėjas laikomas tinkamu gauti paramą, jei atitinka šias tinkamumo gauti paramą sąlygas ir reikalavimus:

16.1. paramos paraišką teikia subjektas, įvardytas galimu pareiškėju Taisyklių V skyriuje;

16.2. projektas atitinka Taisyklių III skyriuje nurodytą prioritetą, tikslinę sritį ir prisideda prie bent vieno kompleksinio tikslo įgyvendinimo;

16.3. pareiškėjo pateikto verslo plano veikla ir išlaidos yra susijusios su remiama priemonės veikla, nurodyta Taisyklių IV skyriuje bent viename žemės ūkio sektoriuje;

16.4. pareiškėjas užtikrina, kad verslo planas, kuriam finansuoti prašoma paramos, nebuvo, nėra ir nebus finansuojamas iš kitų ES fondų ir kitų viešųjų lėšų;

16.5. parama teikiama pareiškėjui, kuris bent paskutiniais metais, prieš pateikdamas paramos paraišką, deklaruoja pasėlius ir (arba) registruoja ūkinius gyvūnus pagal Ūkinių gyvūnų laikymo vietų registravimo ir jose laikomų ūkinių gyvūnų ženklavimo ir apskaitos tvarkos aprašą, patvirtintą Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2003 m. birželio 16 d. įsakymu Nr. 3D-234 „Dėl Ūkinių gyvūnų laikymo vietų registravimo ir jose laikomų ūkinių gyvūnų ženklavimo ir apskaitos tvarkos aprašo patvirtinimo“, ir kurio produkcijos standartine verte išreikštas valdos ekonominis dydis paramos paraiškos pateikimo dieną yra ne mažesnis kaip 4 000 Eur ir ne didesnis kaip 7 999 Eur. Valdos ekonominis dydis skaičiuojamas pagal Produkcijos standartine verte išreikšto žemės ūkio valdos ekonominio dydžio apskaičiavimo tvarkos aprašą, patvirtintą Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2014 m. birželio 23 d. įsakymu Nr. 3D-382 „Dėl Produkcijos standartine verte išreikšto žemės ūkio valdos ekonominio dydžio apskaičiavimo tvarkos aprašo patvirtinimo“. Produkcijos standartine verte išreikštas valdos ekonominis dydis pagal paramos paraiškos pateikimo dienos duomenis nustatomas:

16.5.1. kai paramos paraiškos teikiamos einamųjų metų pirmąjį pusmetį, t. y. nuo einamųjų metų sausio 1 d. iki einamųjų metų birželio 30 d., pagal VI Žemės ūkio informacijos ir kaimo verslo centro (toliau – ŽŪIKVC) už praėjusių metų laikotarpį, prasidedantį nuo sausio 1 d. ir pasibaigiantį gruodžio 31 d., apskaičiuotą valdos ekonominį dydį einamųjų metų sausio 1 d., kuris ŽŪIKVC duomenų bazėje skelbiamas einamųjų metų sausio 30 d.;

16.5.2. kai paramos paraiškos teikiamos einamųjų metų antrąjį pusmetį, t. y. nuo einamųjų metų liepos 1 d. iki einamųjų metų gruodžio 31 d., pagal ŽŪIKVC už laikotarpį, prasidedantį praėjusių metų liepos 1 d. ir pasibaigiantį einamųjų metų birželio 30 d., apskaičiuotą valdos ekonominį dydį einamųjų metų liepos 1 d., kuris ŽŪIKVC duomenų bazėje skelbiamas einamųjų metų rugpjūčio 31 d.;

16.6. pareiškėjas atitinka mažos arba labai mažos įmonės sąlygas, nustatytas Lietuvos Respublikos smulkiojo ir vidutinio verslo plėtros įstatyme;

16.7. nekilnojamasis turtas (statinys, žemė, įskaitant žemę po esamais ir (arba) numatomais statyti statiniais), į kurį investuojama, priklauso pareiškėjui, pareiškėjo sutuoktiniui arba pareiškėjui ir jo sutuoktiniui bendrosios jungtinės nuosavybės teise, arba bendrosios dalinės nuosavybės teise, kai naudojimo nekilnojamuoju turtu tvarka nustatyta notariškai patvirtintoje sutartyje ir pareiškėjas investuoja į savo dalį. Tokiu atveju, kai nekilnojamasis turtas, į kurį investuojama, priklauso pareiškėjo sutuoktiniui asmeninės nuosavybės teise, pateikiamas rašytinis sutuoktinio sutikimas investuoti į jam priklausantį nekilnojamąjį turtą ir vykdyti verslo plane numatytą veiklą ne trumpiau kaip iki verslo plano įgyvendinimo pabaigos. Nekilnojamasis turtas,

į kurį investuojama, pareiškėjo gali būti nuomojamas arba kitaip užtikrinamas teisėtas naudojimas juo ne trumpiau kaip iki verslo plano įgyvendinimo pabaigos. Pirkimo–pardavimo, nuomos, panaudos ar kito teisėto naudojimosi nekilnojamuoju turtu sutartis, sudarytas ne trumpesniai laikotarpiui kaip iki verslo plano įgyvendinimo pabaigos, turi būti įregistruotos VĮ Registrų centre iki paramos paraiškos vertinimo pabaigos. Nuomos, panaudos sutartyje ar kitais pagrindais naudojamos žemės valdymo ir naudojimo teisę suteikiančiuose dokumentuose turi būti aptarta statybų ir (arba) sodo įveisimo galimybė (priklausomai nuo verslo plane numatytų investicijų). Atitiktis šiam kriterijui gali būti tikslinama paramos paraiškos vertinimo metu;

16.8. jei projekte numatyti statybos (naujo statinio statyba, statinio rekonstravimas, statinio kapitalinis remontas) darbai ir pagal teisės aktų reikalavimus šiems darbams vykdyti yra privalomas statybą leidžiantis dokumentas, jis turi būti išduotas ne vėliau kaip iki verslo plano įgyvendinimo pradžios (šių dokumentų pateikti nereikia, Agentūra vertina pagal Lietuvos Respublikos statybos leidimų ir statybos valstybinės priežiūros informacinės sistemos „Infostatyba“ (toliau – IS „Infostatyba“) duomenis);

16.9. pareiškėjas neturi įsiskolinimų Lietuvos Respublikos valstybės biudžetui ir Valstybinio socialinio draudimo fondo biudžetui, išskyrus atvejus, kai mokesčių, delspinigių, baudų mokėjimas atidėtas Lietuvos Respublikos teisės aktų nustatyta tvarka arba dėl šių mokesčių, delspinigių, baudų vyksta mokestinis ginčas. Atitiktis šiam kriterijui gali būti tikslinama paramos paraiškos vertinimo metu;

16.10. pateiktas verslo planas, parengtas pagal Taisyklių 2 priede nustatytą formą. Verslo plano įgyvendinimo pabaiga turi sutapti su finansinių metų pabaiga. Pareiškėjas verslo plane numato, per kiek metų planuoja jį įgyvendinti. Verslo plane:

16.10.1. pateikiama valdos situacijos analizė;

16.10.2. pateikiama detali informacija apie planuojamas įgyvendinti veiklas, investicijas ir laikotarpius;

16.10.3. nurodomi planuojami ūkio ekonominio gyvybingumo rodikliai (kaip nurodyta Ūkio subjektų, siekiančių pasinaudoti parama pagal Lietuvos kaimo plėtros 2014–2020 metų programos priemonės, ekonominio gyvybingumo nustatymo taisyklėse, patvirtintose Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2014 m. liepos 28 d. įsakymu Nr. 3D-440 „Dėl Ūkio subjektų, siekiančių pasinaudoti parama pagal Lietuvos kaimo plėtros 2014–2020 metų programos priemonės, ekonominio gyvybingumo nustatymo taisyklių patvirtinimo“ (toliau – Ekonominio gyvybingumo nustatymo taisyklės) ir kiti verslo plano įgyvendinimo rezultatai;

16.11. pareiškėjas užtikrina, kad verslo planą pradės įgyvendinti per 9 mėn. nuo sprendimo skirti paramą priėmimo dienos;

16.12. parama teikiama Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo I priedo produktų (išskyrus žvejybos ir akvakultūros produktus) gamybai ir valdoje pagamintiems produktams perdirbti. Perdirbimo proceso metu gautas galutinis produktas turi būti Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo I priedo produktas;

16.13. parama neteikiama, jei remiantis Galimai neteisėtų sąlygų gauti paramą nustatymo metodika, patvirtinta Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2014 m. lapkričio 27 d. įsakymu Nr. 3D-889 „Dėl Galimai neteisėtų sąlygų gauti paramą nustatymo metodikos patvirtinimo“, nustatoma, kad pareiškėjas ar paramos gavėjas galimai neteisėtai sukūrė tokiai paramai gauti reikalingas sąlygas;

16.14. parama neteikiama finansinių sunkumų turinčiam pareiškėjui (pareiškėjas bankrutuoja);

16.15. parama neteikiama pareiškėjams, kurių verslo planas įgyvendinamas ne Lietuvos Respublikos teritorijoje;

16.16. parama pagal šią Programos priemonės veiklos sritį teikiama tik vieną kartą per Programos įgyvendinimo laikotarpį.

VII SKYRIUS ĮSIPAREIGOJIMAI

17. Įsipareigojimai turi būti vykdomi iki galutinio lėšų išmokėjimo, jei nenurodyta kitaip. Pareiškėjas prisiima šiuos įsipareigojimus:

17.1. pradėti įgyvendinti verslo planą per 9 mėn. nuo sprendimo skirti paramą priėmimo dienos. Paramos gavėjas, pradėjęs įgyvendinti verslo planą, raštu (pateikdamas laisvos formos prašymą) apie tai informuoja Agentūrą;

17.2. įvykus įvykiui, kurio metu buvo sugadintas ar sunaikintas paramos lėšomis įsigytas ar sukurtas turtas, paramos gavėjas įsipareigoja atstatyti turtą ne mažesne negu atkuriamąja verte ir ne mažesnių techninių parametru;

17.3. nekeisti verslo plano įgyvendinimo vietos, nesuderinus su Agentūra, nekeisti veiklos pobūdžio, tikslų ar įgyvendinimo sąlygų (numatyta žemės ūkio veikla turi būti vykdoma visu verslo plano įgyvendinimo laikotarpiu), neparduoti ir kitaip neperleisti kitam asmeniui už paramos lėšas įgyto turto, išskyrus biologinį turtą, nuo sprendimo skirti paramą priėmimo;

17.4. jei reikia, už paramos lėšas įgytą turtą įkeisti paskolos gražinimo užtikrinimui finansų įmonei, kuri suteikė paskolą verslo planui įgyvendinti, tik gavus Agentūros leidimą;

17.5. ne vėliau kaip nuo paramos paraiškos pateikimo dienos iki verslo plano įgyvendinimo laikotarpio pabaigos tvarkyti buhalterinę apskaitą pagal Lietuvos Respublikos teisės aktų nustatytus reikalavimus (pagal Ūkininko ūkio ir gyventojų, kurie

neįregistravę ūkininko ūkio verčiasi individualia žemės ūkio veikla, veiklos buhalterinės apskaitos tvarkos aprašą, patvirtintą Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1999 m. gruodžio 1 d. nutarimu Nr. 1333 „Dėl Ūkininko ūkio ir gyventojų, kurie neįregistravę ūkininko ūkio verčiasi individualia žemės ūkio veikla, veiklos buhalterinės apskaitos tvarkos aprašo patvirtinimo“, arba vadovaujantis Ūkininko ūkio veiklos buhalterinės apskaitos tvarkymo supaprastintąja apskaitos sistema rekomendacijomis, patvirtintomis Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2005 m. gegužės 11 d. įsakymu Nr. 3D-266 „Dėl Ūkininko ūkio veiklos buhalterinės apskaitos tvarkymo supaprastintąja apskaitos sistema rekomendacijų patvirtinimo“, arba Ūkininko ūkio ir gyventojų, kurie neįregistravę ūkininko ūkio verčiasi individualia žemės ūkio veikla, veiklos buhalterinės apskaitos tvarkymo dvejetainė apskaitos sistema rekomendacijomis, patvirtintomis Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2006 m. gruodžio 18 d. įsakymu Nr. 3D-491 „Dėl Ūkininko ūkio ir gyventojų, kurie neįregistravę ūkininko ūkio verčiasi individualia žemės ūkio veikla, veiklos buhalterinės apskaitos tvarkymo dvejetainė apskaitos sistema rekomendacijų patvirtinimo“);

17.6. verslo planą įgyvendinti tinkamai, kaip nurodyta Taisyklių 21 punkte, per verslo plane numatytą laikotarpį;

17.7. viešinti paramą, vadovaudamasis Suteiktos paramos pagal Lietuvos kaimo plėtros 2014–2020 metų programą viešinimo taisyklėmis, patvirtintomis Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2014 m. gruodžio 3 d. įsakymu Nr. 3D-925 „Dėl Suteiktos paramos pagal Lietuvos kaimo plėtros 2014–2020 metų programą viešinimo taisyklių patvirtinimo“ (toliau – viešinimo taisyklės);

17.8. užtikrinti, kad produkcijos standartine verte išreikštas valdos ekonominis dydis nuo sprendimo skirti paramą priėmimo iki verslo plano įgyvendinimo laikotarpio pabaigos bus didesnis kaip 4 000 Eur;

17.9. užtikrinti, kad produkcijos standartine verte išreikštas valdos ekonominis dydis, įgyvendinus verslo planą, padidės ne mažiau kaip 20 proc. (procentai suapvalinami iki sveikųjų skaičių pagal matematinės apvalinimo taisykles). Jis nustatomas pagal ŽŪIKVC už paskutinių verslo plano įgyvendinimo metų laikotarpį, prasidedantį nuo sausio 1 d. ir pasibaigiantį gruodžio 31 d., apskaičiuotą valdos ekonominį dydį einamųjų metų sausio 1 d.;

17.10. užtikrinti, kad, įgyvendinus verslo planą, ūkis atitiks ekonominio gyvybingumo kriterijus, kaip nurodyta Ekonominio gyvybingumo nustatymo taisyklėse, t. y. vykdys pelningą veiklą;

17.11. pasiekti paramos paraiškoje numatytus projekto priežiūros rodiklius;

17.12. nuo paramos paraiškos pateikimo dienos iki verslo plano įgyvendinimo laikotarpio pabaigos užtikrinti, kad su projektu susijusių buhalterinių operacijų įrašai būtų atskiriami nuo kitų, įprastinių paramos gavėjo operacijų

17.13. laiku pateikti mokėjimo prašymą ir reikiamus jo priedus;

17.14. sudaryti sąlygas institucijų, atliekančių paramos paraiškų vertinimą, atranką ir projektų įgyvendinimo priežiūrą, Programos įgyvendinimo priežiūrą, atstovams ar jų įgaliotiems asmenims patikrinti paramos paraiškoje ir prie jos pridedamuose dokumentuose pateiktus duomenis ir atlikti patikrą projekto įgyvendinimo vietoje, gauti papildomos informacijos apie projektą nuo paramos paraiškos pateikimo dienos, taip pat audituoti, kontroliuoti, tikrinti, kaip yra laikomasi tinkamumo gauti paramą sąlygų ir reikalavimų, kaip yra vykdomas projektas ir ekonominė veikla, kuriai buvo skirta parama, po sprendimo skirti paramą priėmimo dienos iki paramos teikimo laikotarpio pabaigos;

17.15. teikti Agentūrai visą informaciją ir duomenis, reikalingus statistikos tikslams, Programos įgyvendinimo stebėsenai, viešinimui bei reikalingiems vertinimams atlikti;

17.16. įsigyti visas verslo plane numatytas investicijas ir saugoti patirtų išlaidų ir jų apmokėjimo įrodymo dokumentus (paramos gavėjas neteikia patirtų išlaidų ir jų apmokėjimo įrodymo dokumentų, jeigu to nepaprašo Agentūra).

VIII SKYRIUS PARAMOS DYDIS

18. Didžiausias išmokos dydis – 15 000 Eur (penkiolika tūkstančių eurų).

19. Parama skiriama verslo planui įgyvendinti ir mokama išmokant išmoką.

20. Parama išmokama dviem dalinėmis išmokomis. Pirmoji išmokos dalis, sudaranti 80 proc. visos išmokos sumos, paramos gavėjui išmokama po sprendimo skirti paramą priėmimo (be mokėjimo prašymo pateikimo). Paskutinė 20 proc. išmokos dalis mokama kitais metais po verslo plano tinkamo įgyvendinimo. Jeigu verslo planas įgyvendintas netinkamai, išmoka nemokama (jeigu išmokėta išmokos dalis, ta dalis susigrąžinama).

21. Verslo planas laikomas tinkamai įgyvendintu, jei:

21.1. produkcijos standartine verte išreikštas valdos ekonominis dydis padidintas ne mažiau kaip 20 proc., kaip nurodyta Taisyklių 17.9 papunktyje;

21.2. pasiekti verslo plane numatyti veiklos plėtros tikslai ir vykdoma pelninga veikla, kaip nustatyta Ekonominio gyvybingumo nustatymo taisyklėse;

21.3. atliktos visos verslo plane numatytos investicijos.

22. Pareiškėjas, paramos gavėjas verslo plano įgyvendinimo laikotarpiu tuo pačiu metu negali įgyvendinti projektų pagal kitas investicines Programos priemones ir (arba) priemonių veiklos sritis.

23. Paramos pagal kitas investicines Programos priemones galima kreiptis tik pasibaigus verslo plano įgyvendinimo laikotarpiui, t. y. ne anksčiau kaip pateikus paskutinį mokėjimo prašymą ir galutinę projekto įgyvendinimo ataskaitą (netaikoma Lietuvos kaimo plėtros 2014–2020 metų programos priemonės „Pagrindinės paslaugos ir kaimų atnaujinimas

kaimo vietovėse“ veiklos srities „Parama investicijoms į visų rūšių mažos apimties infrastruktūrą“ veiklai „Asbestinių stogų dangos keitimas“ ir priemonės „Bendradarbiavimas“ veiklos sričiai „Parama trumpoms tiekimo grandinėms ir vietos rinkoms skatinti vietos lygmeniu“).

IX SKYRIUS REIKALAVIMAI IŠLAIDOMS

24. Parama skiriama ir išmoka mokama, jeigu verslo plane suplanuotos išlaidos yra būtinos verslo planui įgyvendinti ir numatytai veiklai vykdyti, tiesiogiai susijusios su remiama veikla ir yra ne mažesnės negu prašoma paramos suma.

X SKYRIUS PARAMOS PARAIŠKŲ TEIKIMO TVARKA

25. Paramos paraiška pateikiama pagal Taisyklių 1 priede nustatytą formą.

26. Paramos paraiškas priima ir registruoja Agentūros Kaimo plėtros ir žuvininkystės programų departamento teritoriniai paramos administravimo skyriai adresais, nurodytais interneto svetainėje www.nma.lt. Paramos paraiška ir (arba) papildomi dokumentai turi būti pateikti asmeniškai ar per įgaliotą asmenį. Paramos paraiška ir (arba) papildomi dokumentai gali būti pateikti ir per ŽŪMIS (jeigu tokia galimybė yra suteikta) asmeniškai ar per įgaliotą asmenį. Kitais būdais (pvz., paštu, per kurjerį, faksu arba elektroniniu paštu ir t. t.) pateiktos paramos paraiškos neregistruojamos.

27. Paramos paraiškos pildomos, teikiamos, registruojamos ir vertinamos Administravimo taisyklėse nustatyta tvarka.

28. Paramos paraiškos vertinimas Agentūroje negali trukti ilgiau kaip 3 mėnesius nuo paramos paraiškų priėmimo laikotarpio pabaigos. Į paramos paraiškų vertinimo terminą įskaičiuojamas paklausimų pareiškėjui, patikrų vietoje atlikimo, prašymo dėl papildomos informacijos kitoms institucijoms pateikimo ir atsakymo gavimo bei ekspertizės atlikimo terminas.

XI SKYRIUS PROJEKTŲ ATRANKA

29. Projektų atranka atliekama Administravimo taisyklių nustatyta tvarka.

30. Atrankos kriterijai:

30.1. kuriamas specializuotas gyvulininkystės, daržininkystės, uogininkystės, sodininkystės arba mišrusis ūkis, kurio viena iš veiklų yra gyvulininkystė, ir kurio pajamos iš gyvulininkystės veiklos, įgyvendinus verslo planą, turi sudaryti ne mažiau kaip 50 proc. visų

veiklos pajamų – skiriama 15 balų (atitiktis patikrinama pagal Pažymą apie žemės ūkio veiklos subjekto praėjusių kalendorinių metų pajamas, parengtą vadovaujantis Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2003 m. vasario 26 d. įsakymu Nr. 3D-66 „Dėl Žemės ūkio veiklos subjektų pajamų dalies, gaunamos iš žemės ūkio veiklos, įvertinimo metodikos patvirtinimo“. Nustatant pajamų iš minėtų sektorių dalį, į pareiškėjo veiklos pajamas neįskaičiuojamos pajamos, gautos iš paslaugų, o gautos lėšos, gaunamos įgyvendinus programas, skirtas žemės ūkiui ir kaimo plėtrai (tiesioginės išmokos, kita parama, išskyrus investicinę paramą), turi būti išskaidytos į iš gyvulininkystės ar sodininkystės, ar uogininkystės, ar daržininkystės, ar augalininkystės veiklos gautas lėšas). Tikrinama įgyvendinus verslo planą;

30.2. paramos paraiškos pateikimo metu ūkio produkcijos standartine verte išreikštas žemės ūkio valdos ekonominis dydis yra mažesnis:

30.2.1. nuo 4 000 iki 4 999 Eur – skiriama 20 balų;

30.2.2. nuo 5 000 iki 5 999 Eur – skiriama 15 balų;

30.2.3. nuo 6 000 iki 6 999 Eur – skiriama 10 balų;

30.2.4. nuo 7 000 iki 7 999 Eur – skiriami 5 balai;

30.3. pareiškėjo amžius – pareiškėjams, kurie iki paramos paraiškos pateikimo dienos yra iki 40 metų imtinai, skiriama 15 balų;

30.4. įgyvendinus verslo planą, pareiškėjo prognozuojamas produkcijos standartine verte išreikštas žemės ūkio valdos ekonominis dydis yra didesnis (tikrinama įgyvendinus verslo planą):

30.4.1. jei pareiškėjas įsipareigoja padidinti produkcijos standartine verte išreikštą žemės ūkio valdos ekonominį dydį nuo 51 proc. ir daugiau, skiriami 25 balai;

30.4.2. jei pareiškėjas įsipareigoja padidinti produkcijos standartine verte išreikštą žemės ūkio valdos ekonominį dydį nuo 21 iki 50 proc. imtinai, skiriama 15 balų;

30.5. pareiškėjo narystė kooperatyve, kuris iki paramos paraiškos pateikimo dienos yra pripažintas žemės ūkio kooperatyvu:

30.5.1. jei daugiau negu 2 metus yra pripažinto žemės ūkio kooperatyvo narys, skiriama 15 balų;

30.5.2. jei nuo 1 iki 2 metų yra pripažinto žemės ūkio kooperatyvo narys, skiriama 10 balų;

30.6. jei verslo planas įgyvendinamas vietovėse, kuriose esama gamtinių ar kitų specifinių kliūčių (pareiškėjo ūkis laikomas esančiu vietovėse, kuriose esama gamtinių ar kitokių specifinių kliūčių, jei ne mažiau kaip 50 proc. jo žemės ūkio paskirties žemės ploto yra tokiose vietovėse, vadovaujantis Lietuvos kaimo plėtros 2014–2020 metų programos priemone „Išmokos už vietoves, kuriose esama gamtinių ar kitų specifinių

kliūčių“ įgyvendinimo taisyklėmis, patvirtintomis Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2015 m. balandžio 1 d. įsakymu Nr. 3D-245 „Dėl Lietuvos kaimo plėtros 2014–2020 metų programos priemonės „Išmokos už vietoves, kuriose esama gamtinių ar kitų specifinių kliūčių“ įgyvendinimo taisyklių patvirtinimo“), skiriama 10 balų. Vietovių, kuriose esama gamtinių ar kitų specifinių kliūčių, žemės ūkio paskirties žemės plotas, kai jis deklaruojamas, nustatomas pagal paskutinįjį prieš paramos paraiškos pateikimą deklaruotą ŽŪN plotą.

31. Privalomas mažiausias projektų atrankos balų skaičius – 35 privalomi balai. Jeigu projektų atrankos metu nustatoma, kad projektui neskirta privalomo mažiausio 35 balų skaičiaus, paramos paraiška atmetama.

32. Paramos paraiškų atrankos pirmumo eilės sudarymas atliekamas Administravimo taisyklių nustatyta tvarka.

XII SKYRIUS PARAMOS PARAIŠKŲ TVIRTINIMAS

33. Agentūra, įvertinusi paramos paraiškas, priima sprendimą dėl paramos skyrimo ar neskyrimo. Sprendimas įteisinamas Agentūros direktoriaus nustatyta tvarka. Apie priimtą sprendimą Agentūra informuoja pareiškėją per 10 darbo dienų nuo jo priėmimo Administravimo taisyklėse nustatytais būdais.

34. Agentūrai priėmus sprendimą skirti paramą, pareiškėjas tampa paramos gavėju. Paramos sutartis nesudaroma.

XIII SKYRIUS MOKĖJIMO PRAŠYMO TEIKIMO, ADMINISTRAVIMO IR PARAMOS IŠMOKĖJIMO TVARKA

35. Mokėjimo prašymas teikiamas ir administruojamas Administravimo taisyklėse numatyta tvarka. Paramos gavėjas mokėjimo prašymą kartu su reikiamais priedais turi pateikti per ŽŪMIS.

36. Paramos gavėjų atsiskaitymai su tiekėjais turi vykti tik per finansų įstaigas.

37. Paramos lėšos mokamos dviem dalinėmis išmokomis per ne ilgesnį kaip 5 metų laikotarpį nuo sprendimo skirti paramą priėmimo, bet ne vėliau kaip iki 2023 m. gruodžio 31 d.

38. Priėmus sprendimą skirti paramą, paramos gavėjui be mokėjimo prašymo išmokama 80 proc. paramos suma.

39. Likusi 20 proc. išmokos dalis mokama, jeigu verslo planas, kaip nustatyta Taisyklių 21 punkte, tinkamai įgyvendintas ir paramos gavėjas pateikia mokėjimo prašymą. Mokėjimo prašymas turi būti pateiktas ne vėliau kaip vasario mėnesį, pasibaigus finansiniams metams, kai verslo planas buvo įgyvendintas tinkamai. Kartu su mokėjimo prašymu paramos

gavėjas privalo pateikti galutinę projekto įgyvendinimo ataskaitą bei finansinių metų, kuriais buvo įgyvendintas verslo planas, finansinės atskaitomybės dokumentus.

XIV SKYRIUS SANKCIJOS

40. Netinkamai įgyvendinančiam (įgyvendinusiame) verslo planą paramos gavėjui gali būti taikomos Sankcijų už teisės aktų nuostatų pažeidimus įgyvendinant Lietuvos kaimo plėtros 2014–2020 metų programos priemonės taikymo metodikoje, patvirtintoje Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2014 m. gruodžio 4 d. įsakymu Nr. 3D-929 „Dėl Sankcijų už teisės aktų nuostatų pažeidimus įgyvendinant Lietuvos kaimo plėtros 2014–2020 metų programos priemonės taikymo metodikos patvirtinimo“ (toliau – sankcijų metodika), numatytos sankcijos.

41. Be sankcijų metodikoje nustatytų sankcijų Priemonės veiklos sričiai taip pat papildomai taikomos specifinės sankcijos. Visa išmokėta paramos suma susigrąžinama, jei:

41.1. verslo planas nepradėtas įgyvendinti per 9 mėn. nuo sprendimo skirti paramą priėmimo dienos arba paramos gavėjas neinformuoja Agentūros raštu apie verslo plano įgyvendinimo pradžią;

41.2. nuo sprendimo skirti paramą priėmimo iki verslo plano įgyvendinimo laikotarpio pabaigos nustatoma, kad produkcijos standartine verte išreikštas paramos gavėjo žemės ūkio valdos ekonominis dydis yra mažesnis kaip 4 000 Eur;

41.3. paramos gavėjui pateikus mokėjimo prašymą Agentūra nustato, kad verslo planas neįgyvendintas tinkamai, t. y. neįgyvendintas reikalavimas produkcijos standartine verte išreikštą valdos ekonominį dydį padidinti ne mažiau kaip 20 proc., kaip nurodyta Taisyklių 17.9 papunktyje; neįgyvendintos suplanuotos investicijos, nepasiekti verslo plane numatyti veiklos plėtros tikslai bei nevykdoma pelninga veikla, kaip nustatyta Ekonominio gyvybingumo nustatymo taisyklėse;

XV SKYRIUS BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

42. Projektų įgyvendinimo laikotarpiu priežiūra ir tikrinimas, apskundimas bei skundų nagrinėjimas atliekamas Administravimo taisyklių nustatyta tvarka.

43. Pasikeitus Taisyklėse nurodytiems teisės aktams, tiesiogiai taikomos naujos tų teisės aktų nuostatos, išskyrus atvejus, kai teisės aktuose nurodyta kitaip.
